

תת"ע 4634/08/17 - מדינת ישראל נגד עמאש מחמד

בית משפט השלום לתעבורה בחדרה

03 דצמבר 2019

תת"ע 4634-08-17 מדינת ישראל נ'
עמאש מחמד

לפני כבוד השופט אלכס אחטר
המאשימה

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד אביתר כהן

נגד

הנאשם
עמאש מחמד
ע"י ב"כ עו"ד עלא אגבריה

גזר דין

מבוא:

הנאשם הועמד לדין לאחר שביום 30.3.17 סמוך לשעה 12:20 נהג ברכב פרטי מסוג שברולט מספר לוחית זיהוי 64-597-59 בכביש 65 ק"מ 3.5 בהיותו ללא רישיון נהיגה בתוקף אשר פקע ביום 15.11.13.

בהתאם לכך, הנאשם הורשע בעבירה של **נהיגה ברכב ללא רישיון נהיגה** - עבירה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה תשכ"א 1961 (סמל סעיף 7102).

ביום 7.2.18 הודה הנאשם במיוחס לו והורשע וביום 23.4.18 לבקשת בא כוחו דאז, הופנה הנאשם אל שירות המבחן על מנת שיוגש תסקיר בעניינו שיבחן, בין היתר, את שאלת הארכת עונש המאסר המותנה בן 4 החודשים שהוטל על הנאשם בגין הרשעה קודמת בתיק 7200-04-15 שהינו בר הפעלה בתיק זה. בין לבין לא התייצב הנאשם לשירות המבחן ולדיונים בעניינו ואולם, ביום 5.3.19 לאחר שהחליף ייצוג, ביקש הנאשם הזדמנות נוספת להתייצב בפני שירות המבחן ובית המשפט נעתר לבקשתו. הנאשם הופנה אל שירות המבחן וכן הופנה לקבלת חוות דעת בעניינו מאת הממונה על עבודות השירות.

תסקירי שירות המבחן וחוות דעת הממונה על עבודות השירות:

מטעם שירות המבחן הוגשו 2 תסקירים לתיק בית המשפט בעניינו של הנאשם.

מהתסקיר שהוגש ביום 3.7.19 עולה כי הנאשם, כבן 25, נשוי ומצפה לילד. הנאשם השלים 12 שנות לימוד ועובד מזה מספר שנים כסגן מנהל מחסן כביסה כאשר מעסיקיו המליצו עליו והוא אף קיבל תעודת קביעות במקום עבודתו.

לאור תקופת מאסר בפועל בה נשא, צבר הנאשם חובות להוצאה לפועל, בגינם פקע רישיון נהיגתו ואולם, כעת הנאשם

הסדיר חובותיו ומשלם אותם באופן קבוע וסדיר.

לנאשם הרשעה פלילית קודמת בעבירות נשק משנת 2013. בגין הרשעה זו ריצה הנאשם עונש מאסר בפועל לתקופה של שנה. כמו כן, לחובת הנאשם 11 הרשעות קודמות בעבירות תעבורה, בגין נדון בשנת 2017 למאסר מותנה לתקופה של 4 חודשים, שניתן להפעילו בתיק זה. הנאשם הודה במעשיו, הסביר הסתבכויות אלה בהתרועעות בחברת צעירים אחרים ואי הבנת השלכות מעשיו ואולם, תיאר את השינוי שערך בחייו בשנים האחרונות מתוך הבנה של מצבו ורצונו לנהל אורח חיים יציב.

הנאשם השתתף בקבוצת הכנה בשירות המבחן במהלכה הגיע לכל הפגישות, גילה בגרות, הבין את חומרת העבירות שביצע ולקח אחריות על מעשיו. בנוסף, הנאשם מסר בדיקות שתן שיצאו נקיות.

לאור האמור, התרשם שירות המבחן שהנאשם ניתק קשריו עם חברה שולית ומצוי בתהליך של שינוי ושיקום. על כן, המליץ שירות המבחן על הארכת התנאי התלוי ועומד מעל הנאשם, לצד העמדתו בצו מבחן לתקופה של שנה וחצי וצו של"צ בהיקף 250 שעות.

בתסקיר משלים שהוגש ביום 6.10.19 ציינה קצינת המבחן כי התרשמה שבפער מההתנהלות הבעייתית של הנאשם בצעירותו, הרי שכיום הנאשם מנהל אורח חיים מאורגן, מבין את חומרת התנהלותו והשלכותיה ומשתף פעולה עם שירות המבחן. לעמדתה, הנאשם בעל סיכויי שיקום גבוהים ויש צורך לחזק את חלקיו המתפקדים. קצינת המבחן ציינה כי פקדה את הנאשם תקופה משברית ואולם תיארה את התמודדותו של הנאשם ואשתו וכן את מחויבות הנאשם לעמוד בנדרש ממנו ככל שיוטל עליו צו מבחן וצו של"צ.

לבסוף, שבה קצינת המבחן על המלצתה להאריך את התנאי, ולהטיל על הנאשם צו מבחן לצד צו של"צ.

מטעם הממונה על עבודות השירות התקבלה ביום 24.10.19 חוות דעת סופית שקבעה כי הנאשם נמצא מתאים לביצוע עונש מאסר בפועל בעבודות שירות, ככל שעונש שכזה יוטל עליו.

טיעונים לעונש וראיות הצדדים:

בדיון אשר התקיים לפני ביום 24.11.19, טענה ב"כ המאשימה שהנאשם הורשע בנהיגה על אף פקיעת רישונו תוך עשיית דין לעצמו ובעת שעונש מאסר על תנאי ריחף מעל ראשו בגין גזר דין שניתן לו רק כחודשיים ימים טרם ביצוע העבירה בתיק זה.

עוד הפנתה ב"כ המאשימה לגיליון הרשעותיו של המבקש (ר' ת/1) בהן 11 הרשעות תעבורה קודמות לרבות נהיגה ללא רישיון ונהיגה תחת השפעה, הרשעות בגין נדון למאסר על תנאי למשך 4 חודשים אשר המאשימה מבקשת להפעילו. ב"כ המאשימה טענה שהנאשם אינו שועה להוראות החוק ולצווי בית המשפט, ועושה ככל העולה על רוחו תוך שהוא מסכן את עצמו ואת משתמשי הדרך האחרים בהיותו נוהג ללא ביטוח, אולם לא תמכה את טיעוניה במתחם ענישה כמתחייב מתיקון 113 לחוק העונשין.

ביחס לתסקירי שירות המבחן, טענה שבית המשפט איננו מחויב לאמץ את התסקיר וששירות המבחן שוקל שיקולים

שונים מאלה אותם שוקל בית המשפט. על כן, ביקשה לדחות את המלצת שירות המבחן ולהשית על הנאשם מאסר בפועל לתקופה של 9 חודשים שיכול יבוצע בעבודות שירות, פסילה בפועל שלא תפחת מ - 18 חודשים, מאסר על תנאי, פסילה על תנאי וקנס משמעותי.

ב"כ הנאשם טען שהנאשם הודה באשמה ולקח אחריות בהזדמנות הראשונה. בנוסף, מאז ביצוע העבירה חלפו כמעט 3 שנים במהלכן שינה הנאשם את חייו, התחתן, בנה משפחה, עובד באופן רציף ולא ביצע כל עבירה נוספת.

ב"כ הנאשם הפנה לכך שרישיון הנהיגה פקע בשל חובותיו של הנאשם להוצאה לפועל (ר' נ/1) ולכך שהנאשם עשה רבות על מנת לרפא פגם זה (ר' נ/2 ונ/3). עוד הפנה להליך השיקום אותו עובר הנאשם ולהמלצת שירות המבחן בעניין זה כאשר לעמדתו, שירות המבחן הינו גוף מקצועי אשר שוקל את נסיבותיו של כל נאשם ונאשם ולא בכדי המליץ כפי שהמליץ בעניינו של הנאשם. לבסוף, הפנה ב"כ הנאשם לפסיקה רלוונטית (נ/4) תוך שעתר להארכת התנאי ולהטלת פסילה מתונה.

הנאשם, בדברו לעונש, טען "**שעזב את השטויות**" וכי ברצונו להמשיך בדרך חדשה (עמ' 15 לפרוטוקול, ש' 3).

דין והכרעה:

תיקון 113 לחוק העונשין, עיגן את הבניית שיקול הדעת השיפוטי והעניק מעמד בכורה לעיקרון ההלימה, היינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשי העבירה, בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בהתאם לתיקון לחוק, על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם למעשי העבירות שביצע הנאשם. לשם כך יתחשב בית המשפט בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה המפורטות בסעיף 40ט' לחוק העונשין.

לכשייקבע מתחם הענישה, יקבע בית המשפט את העונש המתאים, בתוך המתחם, אשר יוטל על הנאשם וזאת בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה המפורטות בסעיף 40יא' לחוק.

בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור לפי סעיפים 40ד' ו40ה' לחוק.

קביעת מתחמי ענישה בתעבורה איננה מלאכה קלה כפי שכבר נכתב לא מעט ועיון בפסיקה מגלה כי לרוב, לעבירות נהיגה ללא רישיון נלוות עבירות חמורות נוספות דוגמת נהיגה בזמן פסילה, גרימת תאונה והפקרה.

עבירה של נהיגה ללא רישיון תקף הוגדרה בפסיקה כעבירה מסוכנת, "פצצה מתקתקת", אשר גלום בה פוטנציאל רב של סיכון ואף פגיעה ממשית במשתמשי הדרך, בהולכי הרגל ובביטחון הציבור במיוחד אם יפגע אחד מהמשתמשים בדרך ולא יהיה לו כיצד להיפרע לאור היות הנאשם נוהג ללא פוליסת ביטוח ברת תוקף.

יתר על כן, אין לשכוח שהנאשם נהג ברכב כאשר רישיון הנהיגה שלו פקע בשנת 2013, היינו מזה כ- 3 שנים במועד ביצוע העבירה ולמעשה, בהתחשב בגיליונו התעבורתי הכולל עבירות דומות לעבירה הנדונה בפניי, הרי שהנאשם מעולם לא חדל מלנהוג וכדברי בית המשפט המחוזי "נראה שהמשיב הפך את הנהיגה ללא רישיון ל"מפעל חיים". שלטון החוק לא מעניין אותו. הצורך ברישיון נהיגה אינו מטריד אותו, הוא ממשיך לנהוג כשאינו מבוטח, מסכן את ביטחונם של עוברי הדרך ושלו גם כן שוב ושוב, גם אם אצא מהנחה שהנני חייב לצאת ממנה, שנהג רק באותם מקרים שבהם נרשמו דו"חות" (עפ"ת 32611-08-10 מ"י נ' שלמה גיא [31.10.10]).

מעיון בפסיקת בתי משפט הן השלום והן המחוזי כערכאת ערעור, נקבע מתחם הענישה ככזה הנע בין מאסר על תנאי לבין מספר חודשי מאסר בפועל, לצד פסילה לתקופה שבין חודשיים לבין 18 חודשים וענישה נלווית.

מעשיו של הנאשם, המתבטאים בנהיגה עת מרחף מעל ראשו עונש מאסר מותנה בר הפעלה של 4 חודשים מלמדים על העוצמה הרבה של הפגיעה בערך החברתי המוגן כאמור לעיל וכל זאת, רק כחודשיים בלבד לאחר שנגזר דינו בעבירה דומה בתיק 7200-04-15.

על כן, אני קובע כי מתחם הענישה נע בין מאסר על תנאי ועד ל - 6 חודשי מאסר בפועל אשר יכול ויבוצעו בעבודות שירות, לצד פסילה לתקופה שבין 5 חודשים לבין 18 חודשים.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה - סעיף 40יא לחוק העונשין:

הנאשם, מחזיק ברישיון נהיגה משנת 2011 ולחובתו 11 הרשעות קודמות, לרבות נהיגה ללא רישיון, נהיגה תחת השפעת משקאות משכרים והיתר לאחר לנהוג ללא רישיון. בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה בה הורשע הנאשם בפניי, צבר הנאשם לחובתו לא פחות משש הרשעות קודמות ולמעשה, נדמה שהנאשם אינו חדל מלנהוג על אף שרישיונו פקע זה מכבר וכנגדו תלוי ועומד מאסר על תנאי בר הפעלה.

מנגד, הנאשם אכן הודה בהזדמנות הראשונה, לקח אחריות וחסך מזמנו של בית המשפט והעדים. הנאשם צירף אסמכתאות לכך שרישיונו פקע עקב חובות וכי הוא עמל על ריפוי פגם זה.

כמו כן, יש לבחון אף את השלכות העונש על בני משפחתו של הנאשם. כאמור, הנאשם נשוי ועל פי המתואר בתסקיר שירות המבחן, עובר תקופה משברית עם אשתו ותומך כלכלית במשפחתו, כאשר למרות נסיבות אלה, הוא מועסק באופן יציב מזה תקופה לא קצרה ואשר הטלת עונש מאסר לתקופה ממושכת על הנאשם יפגע בביתו קשות ואולי אף יגדע את מקור פרנסתו.

בנוסף, שירות המבחן הגיש שני תסקירים חיוביים בעניין הנאשם בהם כתב כי הנאשם עורך שינוי בחייו ובעל סיכויים גבוהים לשיקום. עוד כתב שלאור שיתוף הפעולה עם שירות המבחן, חל שינוי בעמדת הנאשם כלפי עבירות תעבורה והוא מבין את חומרת מעשיו והשלכותיהם, תוך שהוא מבקש הטלת צו מבחן, צו של"צ ושיקום הנאשם בקבוצה טיפולית.

עתירת בא כוח הנאשם להארכת התנאי - סעיף 56 לחוק העונשין:

על פי הוראות סעיף 55(א) לחוק העונשין, נאשם אשר נדון למאסר על תנאי והורשע בגין עבירה נוספת, יצווה בית המשפט על הפעלת המאסר על תנאי. מטרתו של עונש המאסר המותנה, להוות מעין חרב אשר תלויה מעל ראשו של הנאשם, באופן שהמאסר המותנה יכול להפוך למאסר בפועל של ממש. באופן זה, יחויב הנאשם אשר נדון לעונש מאסר מותנה, לנהוג בזהירות יתרה בתקופת התנאי וככל שאכן לא יפר את תקופת התנאי, כך ההנחה היא שיקפיד ביתר שאת בהמשך דרכו גם לאחר תום תקופת העונש המותנה.

סעיף 56(א) לחוק העונשין, מאפשר את הארכת המאסר המותנה וקובע:

"בית המשפט שהרשיע נאשם בשל עבירה נוספת ולא הטיל עליו בשל אותה עבירה עונש מאסר רשאי, על אף האמור בסעיף 55 ובמקום לצוות על הפעלת המאסר על תנאי, לצוות, מטעמים שיירשמו, על הארכת תקופת התנאי, או חידושה, לתקופה נוספת שלא תעלה על שנתיים, אם שוכנע בית המשפט שבנסיבות הענין לא יהיה צודק להפעיל את המאסר על תנאי".

בענייננו, נגד הנאשם תלוי מאסר מותנה, בר הפעלה, של 4 חודשים אשר ניתן בנוכחותו, בתיק מספר 7200-04-15 בגזר דין שניתן ביום 2.1.17 ואשר הוטל בעקבות הרשעה בגין נהיגה ללא רישיון.

במסגרת גזר הדין, ולאחר שהצדדים הציגו בפני בית המשפט הסדר טיעון, הוטלו על הנאשם פסילה בפועל לתקופה של 5 חודשים, פסילה על תנאי, קנס ומאסר מותנה 4 חודשים למשך 3 שנים שהינו בר הפעלה בתיק זה.

כפי שנאמר זה מכבר, אין להקל ראש בעבירה אותה ביצע הנאשם שהרי זו עבירה חמורה ולא זו אף זו, אלא שביצע אותה פעם נוספת בעוד שעונש מאסר על תנאי מרחף מעל לראשו אך לא מרתיעו, עונש שהוטל עליו רק חודשיים ימים טרם ביצוע העבירה פעם נוספת. עובדה זו, יש בה די כדי לדון את הנאשם לתקופת מאסר בפועל. עם זאת, נתבקש בית המשפט על ידי ב"כ הנאשם להאריך את תוקף התנאי חלף הפעלתו וזאת משיקולי שיקום וכבר נאמר כי הרתעת הציבור אינה חזות הכול ו"יש לשקול כל מקרה על פי נסיבותיו המיוחדות ונסיבותיו האישיות של הנאשם כאינדיבידואל ולאזן בצורה ראויה ביניהן לבין מדיניות הענישה האמורה" (עפ"ת 1267-05-16 חיזגילוב נ' מ"י).

אזכיר, הפסיקה קבעה זה מכבר כי על הענישה המוטלת להיות מידתית ומדורגת. הטלת 4 חודשי מאסר בפועל בגין נהיגה ללא רישיון ללא עבירות נלוות לאחר הטלת פסילה, קנס, וענישה צופה פני עתיד בלבד הינה קפיצה גבוהה מדי, קשה ואף בלתי הפיכה וזאת לאור הסיכויים לשיקום הנאשם והתסקירים החיוביים בעניינו. לעניין זה יפים דברי בית המשפט העליון ברע"פ 4015/98 אלימלך נ' מ"י: **"הוראה זו של הארכת או חידוש תקופת התנאי באה לעולם, מאחר ונוצרים מקרים בהם הפעלת המאסר על תנאי שנקבע קודם לכן נוגד את הצדק, במידה כזו שאף שנתמלאו תנאי ההפעלה, מן הראוי שלא להפעילו באותו מועד".**

בעת קביעת העונש המתאים, בתוך מתחם הענישה, בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין אשר ביקש להבנות את שיקול

הדעת השיפוטית, יש לקחת בחשבון ולבדוק האם במקרה הקונקרטי הטלת מאסר בפועל מאחורי סורג וברית, גם אם מדובר בתקופה קצרה, יהיה בה כדי לקבוע שהנזק עולה על התועלת.

דו"ח הוועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים ("ועדת דורנר"), התייחס לעניין זה ומסקנתו מצדיקה בחינה מחודשת של שיקולי הענישה. מקובלת עליי טענת ב"כ המאשימה כי עונש המאסר על תנאי לא הרתיע את הנאשם ואולם, במקרה הנ"ל, אני סבור שפחותה התועלת בשליחתו של הנאשם לכל הפחות לתקופה של 4 חודשי מאסר בפועל, אפילו שיינשאו בעבודות שירות, מהנזק שייגרם לנאשם ולמשפחתו וזאת, כאשר ניתן אולי להקטין את הסיכון להישנות העבירות על ידי הליך טיפולי תחת עינו הפקוחה של שירות המבחן. יש לזכור כי שירות המבחן התרשם שהנאשם בעל סיכויים גבוהים לשיקום ועשה שינוי בחייו ועל כן, שליחתו למאסר בפועל מאחורי סורג וברית בו יחשף בשנית לתרבות עבריינית איננה מאינטרס הציבור לעניין זה יפים דברי בית המשפט העליון ברע"פ 262/14 **נאשף נ' אף לגבור על שיקולי ההרתעה והגמול**".

יתר על כן, מובן כי ככל שלא ישכיל הנאשם לתקן את דרכיו ולשנות באמת מעמדו ותפוסתו המוטעות, הרי שעונש המאסר המותנה יהיה חב הפעלה והנאשם יישא בו באם ייפול בשנית.

סוף דבר, לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים ושקלתי בכובד ראש את נימוקיהם, סבורני שהאינטרס הציבורי ייצא נשכר משיקומו של הנאשם תחת מיצוי הדין עמו (עפ"ת 6597-09-15 **מ"י נ' עוקר** [ניתן ביום 21.1.16]). עם זאת, בית המשפט מבהיר לנאשם שככל ולא יינצל את ההזדמנות אשר ניתנת לו, הרי שלא יהיו הזדמנויות נוספות וככל שלא יעמוד בתנאי צו המבחן או יעבור פעם נוספת על העבירה בגינה הורשע, הרי שלא יהיה מנוס מהפעלת עונש המאסר המותנה.

מובן, כי את ההקלה ממתחם העונש ההולם אותה מקבל הנאשם, תאזן תקופת פסילה ארוכה, אשר תשרת את האינטרס הציבורי ואת שיקולי ההרתעה וכן צו מבחן, במסגרתו יעמוד הנאשם בפיקוח שירות המבחן.

משנאמר כל זאת, ולאחר שנשקלו כל השיקולים הרלוונטיים אשר צוינו לעיל, תוך עריכת איזון בין רכיבי הענישה השונים, אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

1. אני מאריך את המאסר על תנאי בן 4 חודשים שהוטל על הנאשם בגזר דין שניתן ביום 2.1.17 בתיק ת"ד 7200-04-15 בשנתיים נוספות.

2. אני פוסל את הנאשם מלנהוג ו/או מלקבל ו/או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 10 חודשים. המזכירות תנפיק לנאשם אישור הפקדה נכון להיום והפסילה תרוצה **במצטבר** לכל פסילה אחרת, ככל שקיימת.

3. אני פוסל את הנאשם מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים על תנאי למשך 3 שנים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור אותה עבירה שעליה הורשע או אחת העבירות המפורטות

בתוספת הראשונה או בתוספת השנייה לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א - 1961 ויורשע בגינה.

4. הנאשם יעמוד בפיקוח שירות המבחן למשך 18 חודשים מהיום במהלכם ישולב בתכנית טיפולית בשירות המבחן.

מובהר לנאשם כי אם לא יעמוד בצו המבחן, יוחזר עניינו לדין בבית המשפט ודינו ייגזר מחדש.

5. הנאשם יבצע עבודות של"צ - שירות לטובת הציבור בהיקף של 250 שעות לפי תכנית אותה יכין שירות המבחן.

הוסבר לנאשם כי ככל שלא יבצע את עבודות השל"צ, יכול ותוגש בקשה להפקעת צו השל"צ ובמקרה שכזה עניינו יובא לבית המשפט לצורך דיון מחודש ברכיבי הענישה של גזר הדין.

6. קנס בסך 3,000 ₪. הקנס ישולם ב- 10 תשלומים החל מיום 10/2/20 ובכל 10 לכל חודש עוקב שלאחריו.

הנאשם יפנה למזכירות בית המשפט לצורך הנפקת שוברי התשלום.

המזכירות תשלח העתק גזר הדין אל שירות המבחן וכך ייעשה גם ב"כ הנאשם.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בחיפה תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ה' כסלו תש"פ, 03 דצמבר 2019, במעמד הנוכחים.